

2019

Codi de bones pràctiques per a un treball digne en les plataformes digitals

GENERALITAT
VALENCIANA

LABORA

Servei Valencià d'Ocupació i Formació

PREÀMBUL

Les plataformes Digitals han tingut un gran impacte en la nostra societat (des de la forma en què comprem, a qui lloguem la nostra casa) però especialment en el món del treball. Les noves formes d'organització del treball a través de plataformes plantegen reptes molt rellevants per a la protecció dels treballadors individuals amb independència que siguin autònoms o assalariats. Molts d'aquests conflictes s'han judicialitzat (cas Glovo o Deliveroo), no obstant això, mentre aquesta qüestió segueix el seu camí i s'aclareix, existeix **una responsabilitat social** dels operadors de les plataformes d'assegurar un treball digne per a tots els que presten treball a través d'ells, siguin aquests classificats legalment d'una forma o una altra.

OBJECTIUS D'AQUEST CODI

Pocs dubtes caben deq ue la tecnologia està ajudant a crear noves ocupacions i ocupacions, a més d'obrir oportunitats per al treball flexible de la qual els treballadors es poden beneficiar, no obstant això, existeixen **preocupacions respecte a la qualitat de l'ocupació creada per aquestes plataformes**. Doncs bé, s'ha de partir que aquestes condicions de treball, a vegades precàries, no són inherents al concepte de treball en plataformes, per contra, sembla possible reconfigurar els termes de la relació entre plataformes i treballadors per a millorar les condicions de treball. Aquest codi pretén establir una sèrie de recomanacions per als operadors de plataformes digitals amb l'objectiu de millorar aquestes condicions dels quals treballen en elles o a través d'elles.

Al seu torn, aquest codi no pretén substituir la necessària autoregulació col·lectiva a través dels pactes o acords d'aquesta naturalesa que s'espera es realitzen entre els agents socials. No obstant això, aquest codi pot servir de base per a arribar a acords entre les empreses i els representants dels treballadors podent ser utilitzat com a guia o punt de partida.

1. RECONeixEMENT DE LA LABORALITAT

Moltes plataformes requereixen que el prestador de serveis “accepte” que són autònoms i no assalariats. No obstant això, algunes plataformes limiten o condicionen les opcions de triar horari o jornada del treballador, controlen mitjançant GPS les zones i temps de treball, penalitzen per rebutjar encàrrecs, estableixen preus no negociables del treball i estandarditzen la qualitat de la prestació a fi de mantindre el “bon nom” de la seua marca. Els treballadors d'aquestes plataformes poden ser en realitat assalariats.

D'aquesta forma, el compliment de la legalitat, i el reconeixement de la vertadera forma contractual i dels drets associats a ella, ha de ser el primer pas per a la millora de les condicions dels treballadors.

La resta del codi fa referència a aquelles plataformes que actuen amb vertaders autònoms conforme a la legislació vigent.

2. INFORMAR DE LES CONDICIONS LABORALS DE FORMA CLARA, CONCISA I COMPRESIBLE

Les plataformes deurién apostar per la transparència en les condicions de treball (jornada –encara que siga aproximada-, salari per tasca, forma de cobrament, etc.) amb claredat, concisió i de forma comprensible.

Totes les condicions haurien d'estar en un mateix document evitant posteriors annexos o canvis una vegada iniciada la relació. Els canvis de condicions hauries de ser anunciats de forma clara i expressa com a tal.

Atés que molts d'aquests treballadors de plataformes no eren professionals autònoms abans d'iniciar la seua activitat amb la plataforma, aquesta hauria d'informar-los dels impostos que deuen pagar i els requisits legals que han de complir com a autònoms.

La comunicació entre el personal de suport de la plataforma i els autònoms hauria de ser fluida i constant, permetent a aquests últims resoldre dubtes abans i durant els encàrrecs de forma ràpida i accessible.

3. SALARI DIGNE

El pagament dels encàrrecs, si és determinat unilateralment per la plataforma, hauria de tindre en compte la complexitat de l'encàrrec, la formació necessària per a dur-lo a terme, i una aproximació del temps necessari per a executar-lo o, subsidiàriament, pagar per hora de prestació del servei.

Seguint recomanacions de la OIT, en la contractació d'un autònom el pagament per hora realment necessitada per a realitzar l'encàrrec hauria de retribuir-se com a mínim en un 50% més que l'hora en el conveni del sector equiparable per a assalariats. S'entén que l'autònom assumeix més risc i despeses derivades de la seua activitat, per això, la retribució considerada digna ha de ser major.

S'hauria de retribuir amb una freqüència d'almenys una vegada al mes.

La plataforma no hauria de sol·licitar mai treball sense remunerar als autònoms.

La plataforma no hauria d'exigir pagaments o diners als autònoms pels seus serveis.

S'hauria de pagar sempre amb diners recolzats per un Govern i no amb vals o un altre tipus de recompenses no reconegudes legalment com a diners.

Quan siga possible, s'hauria de deixar negociar a l'autònom el preu del seu treball.

No s'ha de privar al treballador dels seus honoraris promesos si el resultat o la tasca no es completa a causa de causes alienes a aquest. Per exemple, si la tasca no es completa a causa del mal funcionament de la plataforma i altres incidències tècniques, per dades incorrectes facilitades pel client final o per impossibilitat sobrevinguda.

4. ASSIGNACIÓ DE TASQUES

En l'assignació d'encàrrecs, el client final que rebrà el servei hauria de poder triar al treballador (i viceversa) sense que la plataforma siga la que assigne els encàrrecs.

Si això no fora possible i les tasques són assignades per la plataforma (normalment mitjançant algorisme) els criteris d'assignació de les tasques als diferents autònoms que treballen a través de la plataforma han de ser clars, transparents i coneguts per tots.

Els criteris d'assignació de les tasques mai han de ser ni directa ni indirectament discriminatoris per raó de sexe, raça, religió, nacionalitat, etc...

Els criteris d'assignació de les tasques haurien de pretendre assegurar un treball mínim (mínim d'encàrrecs) a tots els treballadors apuntats a la plataforma.

5. CLARETAT EN LES TASQUES I SUFICIENT TEMPS PER A EXECUTAR-LES

Quan la retribució no siga per hora treballada sinó per tasca acabada s'haurà de donar suficient temps a l'autònom per a acabar-la des de l'acceptació de l'encàrrec.

La tasca encarregada pel client final hauria d'explicar-se amb suficient detall.

La plataforma hauria d'establir fòrums, FAQs i How-To's per a facilitar el treball a l'autònom.

S'hauria de facilitar el contacte amb personal de suport de la plataforma.

La plataforma hauria de realitzar sessions d'informació (sinó de formació) sobre l'ús de la plataforma i sobre el marc general de les tasques a realitzar.

6. VERTADERA LLIBERTAT I FLEXIBILITAT

Algunes persones decideixen treballar en plataformes per la llibertat i la flexibilitat que aquestes empreses prometen, per això es deuria:

Permetre una vertadera llibertat d'horaris sense penalitzacions pel fet d'exercir aqueixa llibertat. A aquest efecte, las diferències retributives per treballar en unes franges horàries o unes altres, quan aqueixes franges són triades unilateralment per la plataforma, poden considerar-se penalitzacions.

Permetre a l'autònom acceptar o rebutjar tasques sense penalització

Permetre a l'autònom la compatibilitat amb altres empleats fins i tot entre la competència

La plataforma no ha de canviar les condicions de treball de l'autònom de forma unilateral

Permetre a l'autònom triar les zones de treball sense penalització de cap mena

Ni las condicions de treball ni les condicions d'assignació d'encàrrecs haurien de canviar depenent de si l'autònom utilitza molt o poc la plataforma. Premiar o incentivar l'ús intensiu de la plataforma pot acabar creant exclusivitat del treballador autònom amb la plataforma.

No es deuen establir controls tecnològics de forma preventiva –sense soscarregues prèvies- sobre el treballador per part de la plataforma ni per part dels clients (GPS, monitoratge del treball, etc...).

7. AVALUACIONS DELS CLIENTS

Tota avaluació ha de respondre a criteris purament relacionats amb l'activitat professional. Els clients que realitzen les avaluacions han de ser informats d'això i les preguntes que han de respondre en l'avaluació tenen ser concretes sobre la prestació del servei. Les preguntes obertes poden portar al fet que s'avaluï aspectes no relacionats amb l'encàrrec o que es penalitzi al treballador per activitats que estan fora del seu control.

Una mala avaluació no hauria de ser acceptada o processada per la plataforma sense una justificació i explicació raonada per part del client avaluador.

Una mala avaluació no hauria de ser acceptada o processada per la plataforma sense donar oportunitat de contestació per part del treballador. Aqueixa contestació ha de ser avaluada per un responsable humà (no un algorisme).

La plataforma té l'obligació d'assegurar-se que les avaluacions no responen a patrons discriminatoris.

No s'hauria de separar al treballador autònom de la plataforma sense una justificació detallada prèvia de les raons

Les avaluacions haurien de ser propietat del treballador avaluat i s'hauria de permetre la portabilitat entre plataformes. Per a això seria útil estandarditzar el llenguatge tecnològic utilitzat en les avaluacions el que permetria una fàcil portabilitat.

El treballador hauria de poder avaluar al client o clients si hi ha més d'un.

No s'hauria de “recompensar” per part de la plataforma als clients que estableixen males avaluacions. És una cosa comuna que, després d'una avaluació negativa per part d'un client, la plataforma “regale” el servei com a compensació, això incentiva l'ús de males avaluacions i pot provocar que s'avaluï negativament

a un treballador, no pel seu comportament professional, sinó per l'esperança d'obtenir una “compensació”.

Les avaluacions dels clients sota*bre els treballadors no han de ser publicades en accés obert.

8. DRET A TINDRE UNA VEU EN LA DETERMINACIÓ DE LES CONDICIONS DE TREBALL

Un vertader autònom deu poder fixar de comú acord les seues condicions – retribucions, forma de pagament, etc...- de forma individualitzada, no obstant això, si la plataforma o el model de negoci exigeix uniformitat en les condicions sense que individualment puguen esr modificades pels autònoms (a més de l'alta probabilitat que això implique que ens trobem davant falsos autònoms), el mínim exigible seria permetre que es negocien aquestes condicions –que són uniformes- amb els treballadors autònoms de forma col·lectiva.

Per a això, la plataforma ha de permetre que els autònoms s'associen o s'unisquen a un sindicat sense penalitzar ni expulsar de la plataforma a cap autònom per això.

La plataforma no ha d'afavorir a unes associacions de treballadors o uns sindicats sobre unes altres de cap manera.

La plataforma hauria de facilitar la comunicació entre els treballadors creant fòrums de discussió i canals privats de comunicació.

**TOTS
A UNA
veu**

LABORA
Servei Valencià d'Ocupació i Formació

